

לקוטי תורה • פרשת אמור • מאמר 5

והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה לפני...

”והניף הכהן אותם על לחם הביכורים”

שני כבשי חג השבועות, המבטאים ביטול, מונפים יחד עם שתי הלחם, התורה שבכתב והתורה שבעל פה, ובאמצעות התורה הם מועלים בחזרה למקורם, שבו אין דבר המתנגד לקדושה יכול לקבל מהם יניקה. את כבשי התמיד, המורידים את הביטול אל עולם הפירוד, יש לשרוף כליל.

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/5](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/5)

הנקודה

שני כבשי חג השבועות, המבטאים ביטול, מונפים יחד עם שתי הלחם, התורה שבכתב והתורה שבעל פה, ובאמצעות התורה הם מועלים בחזרה למקורם, שבו אין דבר המתנגד לקדושה יכול לקבל מהם יניקה. את כבשי התמיד, המורידים את הביטול אל עולם הפירוד, יש לשרוף כליל.

כל קטע: לשון המאמר, אחר כך התרגום, ואחר כך ביאור קצר תחת קו זהב. המספרים הקטנים בלשון המאמר מפנים להערות שבסוף.

המאמר בקצרה

המאמר שואל מדוע בחג השבועות מונפים שני הכבשים יחד עם שתי הלחם. תכלית הבריאה היא שהיש יתבטל לאלקות, וביטול אמיתי פירושו להיות אחד עם אור אין סוף, כשם שהאיברים אחד עם הנשמה. לאדם חסר ביטול כזה מטבעו, אך לבהמות הבית יש אותו, משום ששורשן גבוה משורש האדם, והקרבתן מחזיר את חיותן לשורשה. הכבשים מבטאים ביטול יותר מכול, משום שהם שייכים לרחמים, מדתו של יעקב. שתי צורות הכתיב בתורה מספרות את סיפורם: "כשב", שי"ן לפני בי"ת, הוא שורשם, שבו המדות למעלה מחכמה; "כבש", בי"ת לפני שי"ן, הוא מצבם למטה. יעקב "הפריד" אותם והורידם לעולם הפירוד כשני כבשי התמיד: כבש הבוקר, כדי שחסדו הבלתי מוגבל של אברהם יומשך רק למה שמתבטל, וכבש הערב, כדי להמתיק את גבורות יצחק. בחג השבועות מונפים הכבשים בחזרה למעלה עם שתי הלחם, התורה שבכתב על שירתה והתורה שבעל פה על הסבר המצוות שבה. לכן הלחמים חמץ, וכבשי חג השבועות הם שלמים שמותר לאכול מהם.

מבנה

1	השאלה: כבשים מונפים עם לחם	19
	כבשי חג השבועות מונפים יחד עם שתי הלחם; כדי להבין מדוע, המאמר מתחיל מתכלית הבריאה — ביטול היש אל האין.	
2	מהו ביטול אמיתי	29
	להיכלל ממש באור אין סוף, כשם שאיברי הגוף אחד עם הנשמה ומצייתים לה בלי התנגדות.	
3	בהמות, קרבן והכבש	39-5
	לאדם אין ביטול טבעי, אך לבהמות הבית יש אותו מכוח שורשן הנעלה, והקרבתן מחזיר אותן לשם. הכבשים, השייכים לרחמים של יעקב, מבטאים ביטול יותר מכול, כפי שמראים קולם, חולשתם וצמרם.	
4	כשב למעלה, כבש למטה	69-7
	למטה, בי"ת לפני שי"ן: חכמה ואחריה המדות הנפרדות; למעלה, שי"ן לפני בי"ת: המדות גבוהות מחכמה. יעקב מוריד את הכבשים לעולם הפירוד כשני כבשי התמיד; כבש הבוקר שייך לחסד של אברהם.	
5	שני כבשי התמיד וההנפה בחג השבועות	89-9
	כבש הבוקר מונע מן החסד הבלתי מוגבל להזין את הקליפות; כבש הערב ממתיק את גבורות יצחק. בחג השבועות מונפים הכבשים בחזרה למקורם עם הלחמים, התורה שבכתב והתורה שבעל פה.	

בתורה שבכתב יש שירת טעמי המקרא, ובתורה שבעל פה יש הסבר המצוות; שתיהן מועלות למקורן, והכבשים עמן. לכן הלחמים חמץ, ומקבלים את ההתנשאות של המקור.

את כבשי התמיד, שהורדו למטה, יש לשרוף כליל; כבשי חג השבועות, שעלו עם התורה, הם שלמים, שגם הבעלים אוכלים מהם.

מושגים

ביטול ביטול

לא ענווה בלבד, אלא היכללות ממש באור אין סוף, בלי קיום נפרד ממנו, כשם שאין לאיברים חיות מלבד הנשמה.

כשב וכשב / כשב

שתי צורות הכתיב בתורה של "כשב". "כשב", שייך לפני ב"ת, הוא שורשם של הכבשים, שבו המדות למעלה מחכמה; "כבש", ב"ת לפני ש"ן, הוא מצבם למטה, שבו המדות באות אחרי חכמה ונפרדות.

עולם הפירוד (עלמא דפרודא) עלמא דפרודא

העולמות התחתונים, שבהם כל דבר נראה כקיים בפני עצמו; יעקב מוריד לתוכם את הביטול של הכבשים.

הבוקר של אברהם בקר דאברהם

כינני בזהר לחדס העליון, המתפשט בלי גבול; כבש הבוקר מקביל אליו.

טעמי המקרא טעמים

המנגינה של התורה שבכתב — שירתה, מתיקוה ותענוגה — שהתורה שבעל פה אינה מסבירה.

"המתנשא מימות עולם" המתנשא מימות עולם

מילים מברכת השחר, המשמשות לתיאור מקור החיות שלמעלה מן העולמות: רוממותו היא שמאפשרת להם להיראות נפרדים, וכשהם מועלים אליו הם נעשים שותפים לרוממותו.

קטע 1 • 11

השאלה: כבשים מונפים עם לחם

1 והניף¹ הכהן אותם² על לחם הבכורים תנופה לפני הוי' על שני כבשים כוי. ואיתא בגמרא שהלחם מלמעלה כוי

”והכהן יניף אותם על לחם הביכורים, תנופה לפני הוי', על שני כבשים” וכו'. ונאמר בגמרא שהלחם למעלה וכו',

המאמר פותח בפסוק העוסק בקרבן חג השבועות (ויקרא כג, כ): שתי הלחם מן החיטה החדשה, ”לחם הביכורים”, הונפו יחד עם שני כבשים שהובאו כשלמים. הגמרא (מנחות סב ע”א) מביאה את הדעה שכמו בכל מקום, הלחם מונח למעלה.

שמניף הכבשים עם הלחם ביחד.³ ולהבין ענין זה והתחברות זו להיות הכבשים עם הלחם בתנופה.

שהוא מניף את הכבשים יחד עם הלחם. ועלינו להבין ענין זה ואת החיבור הזה: שהכבשים יהיו עם הלחם בשעת התנופה.

המאמר לומד מן הגמרא שהכבשים והלחם מונפים יחד. הוא שואל מה משמעות החיבור הזה: מה משותף לקרבנות מן החי ולכירות לחם, עד שמניפים אותם יחד?

הנה נודע כי תכלית כל הבריאה להיות היש בטל לאין. ובכל עולם נמשך ביטול היש לפי מדרגתו.

והנה ידוע שתכלית הבריאה כולה היא שהיש יתבטל לאין. ובכל עולם נמשך ביטול היש לפי מדרגתו.

התשובה מתחילה מעיקרון יסודי: הבריאה קיימת כדי שהיש, הנברא שמרגיש את עצמו כ”משהו”, יתבטל לאין — לאלקות שאף נברא אינו יכול להשיג. בכל עולם ביטול זה מתגלה במידה המתאימה לו.

קטע 2 • 21

מהו ביטול אמיתי

2 והנה עיקר הביטול הוא להיות בטל ונכלל ממש באור א”ס ב”ה ומיוחד בו ביחוד גמור ואמיתי בתכלית היחוד כהתאחדות אברי הגוף בנפש החיונית השורה ומתלבש בתוכם שאין להם חיות אחר מבלעדי חיות הנפש

והנה, עיקר הביטול הוא להיות בטל ונכלל ממש באור אין סוף ברוך הוא, ולהיות מאוחד עמו באחדות שלמה ואמיתית, בתכלית האחדות, כמו התאחדות איברי הגוף עם הנפש החיונית השורה בתוכם ומתלבשת בהם, שאין להם חיות אחרת מלבד חיות הנפש.

ביטול אמיתי אינו תחושת ענווה, אלא היכללות ממש באור אין סוף והתאחדות עמו. הדוגמה לכך היא הגוף: איבריו מאוחדים עם הנפש החיונית המתלבשת בהם, משום שאין להם חיות משל עצמם מלבד חיות הנפש.

ולכן האברים נשמעים לרצון הנפש בביטול והתאחדות גמור וכך תהיינה כחות נפש החיונית בטלות ונכללות ממש באור אי"ס ב"ה השורה ומקיף על נפשו.

ולכן האיברים נשמעים לרצון הנפש מתוך ביטול והתאחדות גמורים. וכך צריכים כוחות הנפש החיונית להיות בטלים ונכללים ממש באור אין סוף ברוך הוא, השורה על נפשו ומקיף אותה.

מכיוון שאין לאיברים חיות נפרדת, הם נשמעים לרצון הנפש מיד וללא התנגדות. כך גם הנפש החיונית של האדם וכל כוחותיה צריכים להיות בטלים באור אין סוף, השורה על נפשו ומקיף אותה.

קטע 3 • 311-5

בהמות, קרבן והכבש

3 ועמ"ש ע"פ והקרבנות עולה אשה. אך הנה בטבע האדם בתולדתו אין כמו ביטול זה ודוגמתו אינו ועיינו במה שנכתב על הפסוק "והקרבנות עולה אשה". אולם בטבעו של האדם, כפי שנולד, אין תכונה של ביטול כזה, ואף לא דוגמתה.

מילות הפתיחה מפנות את הקורא למאמר אחר, העוסק בפסוק "והקרבנות עולה אשה", כדי להרחיב בנושא. מכאן הדיון פונה לכיוון אחר: בטבעו של האדם מלידה אין ביטול כזה, ואף לא דבר דומה לו בעולם הגשמי.

נמצא בגשמיות כלל לבטל רצונו מפני רצון אחרים בבחי' ביטול זה כאלו אין לו רצון אחר כלל אין כלל בגשמיות: שאדם יבטל את רצונו מפני רצונם של אחרים ברמה כזאת של ביטול, כאילו אין לו רצון משלו כלל.

אדם אינו מוותר מטבעו על רצונו שלו מפני רצונו של אדם אחר באופן כה מוחלט, עד שנראה כאילו אין לו רצון משלו.

אלא טבע זה היא כבהמה שהן בטלות ברצון המנהיגם ולכל אשר יחפוץ יטה אותם ואינם משנות את תפקידם והיינו מפני כי שרשן ויסודתן בהררי קודש.⁴

אלא שטבע זה מצוי בבהמות הבית, הבטלות לרצונו של מי שמנהיג אותן: לכל מקום שהוא חפץ הוא מוליך אותן, והן אינן משנות את תפקידן. זאת משום ששרשן ויסודן "בהרי קודש".

בהמות הבית אכן מגלות תכונה זו: הן הולכות לכל מקום שהמנהיג שלהן מוליך אותן, וממשיכות למלא את תפקידן. אדמו"ר הזקן מסביר שהדבר נובע מכך ששרשן הוא "בהרי קודש" — מילים הלקוחות מתהילים פז, א.

היא מדרגות עליונות באור א"ס ב"ה ושם הן בבחי' ביטול באור א"ס ממש (ועמ"ש ע"פ ויאכילך את המן⁵ בענין בהמה רבה שלמעלה מאדם) אלא שנפלו למטה מטה ממדרגת האדם ונמשך בחי' ביטול למטה תח"י [תחת יד] האדם.

אלה הן מדרגות נעלות באור אין סוף ברוך הוא, ושם הן בבחינת ביטול באור אין סוף ממש (ועיינו במה שנכתב על הפסוק "ויאכילך את המן", בעניין "בהמה רבה" שלמעלה מן האדם). אלא שהן נפלו למטה מטה, מתחת למדרגת האדם, ובחינת הביטול נמשכה למטה, תחת ידו של האדם.

"הרי קודש" אלה הן מדרגות נעלות באור אין סוף, שבהן שורשן של הבהמות בטל בתכלית. הסוגריים מפנים למאמר על הפסוק "ויאכילך את המן", העוסק ב"בהמה רבה" ששורשה למעלה מן האדם. שורשים אלה נפלו מתחת למדרגת האדם, ולכן הביטול שלהם מתגלה כאן כהכנעה לאדם.

וזהו ענין הקרבנות שהיו מקריבין הבהמה ע"ג [על גבי] המזבח ועולה חיותה במקורה ושרשה שהוא בחי' ביטול

וזהו ענין הקרבנות: היו מקריבים את הבהמה על המזבח, והחיות שבה הייתה עולה אל המקור והשורש שלה, שהוא בחינת ביטול

זוהי המשמעות הפנימית של הקרבנות: כשהקריבו את הבהמה על המזבח, החיות שבה עלתה בחזרה אל המקור והשורש שלה.

ממש באור א"ס ב"ה והקרבנות היו מן הבקר ומן הצאן⁶ מכל הבהמה ולא מן החיות⁷ שכבהמה יש בה ביטול יותר מן החיה.

ממש באור אין סוף ברוך הוא. הקרבנות היו מן הבקר ומן הצאן, מכל הבהמות, ולא מן החיות; שכן בבהמה יש יותר ביטול מאשר בחיה.

שורש זה הוא ביטול מוחלט באור אין סוף. משום כך הקריבו רק בהמות — מן הבקר ומן הצאן — ולא חיות בר, כפי שהגמרא לומדת מן הפסוק (זבחים לד ע"א): בבהמה יש יותר ביטול מאשר בחיה.

4 וכן מכל הבהמה נבחרו כבשים עפ"י [על פי] הרוב⁸ שנמשך בהם בחי' הביטול יותר. כי הבקר פני שור מהשמאל⁹ בחי' גבורות.

וכן, מבין כל בהמות הבית נבחרו בדרך כלל כבשים, מפני שמידת הביטול נמשכת בהן יותר. הבקר הוא "פני שור מהשמאל" — בחינת הגבורות.

מבין בהמות הבית, רוב הקרבנות היו כבשים, מפני שהביטול נמשך בהם בעוצמה רבה יותר. הבקר, לעומת זאת, שייך ל"פני שור מהשמאל" בחזונו של יחזקאל על המרכבה האלוהית (יחזקאל א, י); צד שמאל הוא גבורות, מידות של ריסון ודין.

וגם שור מנגח בקרנו¹⁰ ועזים הם ג"כ בחיי גבורות. אבל הכבשים הם בבחי' רחמים והכשבים הפריד יעקב¹¹ שכבשים הם בבחי' מדותיו של יעקב בחיי רחמים.

גם השור נוגח בקרנו, וגם העזים שייכות לבחינת הגבורות. אבל הכבשים הן בבחינת רחמים, ו"את הכבשים הפריד יעקב" — שכן הכבשים הן בבחינת מידותיו של יעקב, מידת הרחמים.

החומרה שבשור מתבטאת בכך שהוא נוגח בקרנו, וגם העזים שייכות לגבורות. הכבשים שייכות לרחמים: הפסוק "ועקב הפריד את הכבשים" (בראשית ל, מ) קושר אותן ליעקב, שמידתו היא רחמים.

כי הכבשים יש להם קול רחמנות שמעורר רחמים והיינו לפי שמקורם ושרשם הוא ממדרגה עליונה יותר שהוא מקור הרחמים.

מפני שלכבשים יש קול המעורר רחמים. הדבר נובע מכך שמקורן ושרשן הם ממדרגה עליונה יותר, שהיא מקור הרחמים.

קול פעייתו הנוגה של הכבש מעורר רחמים אצל מי ששומע אותו. אדמו"ר הזקן רואה בכך סימן לכך ששורש הכבש הוא במדרגה עליונה יותר, מקור הרחמים.

5 ולכן בנפילת החיות למטה נמשך להם הקול שמעורר רחמים וגם הם חלשים בטבעם כתולדותם והרי ניכר ומורגש בהם טבע הביטול [וגם הכבשים יש בהם צמר ששרשו גבוה מאד¹² וכמ"ש

לכן, כאשר החיות ירדה למטה, נמשך אליהם הקול שמעורר רחמים. גם מטבעם הם חלשים מלידה, ולכן ניכרת ומורגשת בהם תכונת הביטול. [גם לכבשים יש צמר, ששרשו גבוה מאוד, וכמו שכתוב

מכיוון ששורשם במקור הרחמים, כאשר חיות הכבשים ירדה לעולם הזה נשמר בהם הקול שמעורר רחמים, וחולשתם הטבעית ממחישה את הביטול שבהם. התוספת שבסוגריים מביאה סימן נוסף לשורשם הנעלה: הצמר שלהם.

בזהר גדול ח"א [חלק א'] דמ"ב ע"ג [עמוד ג']¹³ ע"פ והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו^{14, 15} מחשבתיה הוה בההוא אתר¹⁶ דאתמר ב' [ביה] ועתיק יומין יתיב כו' ושער רישי' [רישיה] כעמר נקא¹⁷ וקב"ה [וקודשא בריך הוא] מחשבתא טבא צרפה למעשה ובג"ד [ובגין דא] קביל ליה וכו'.

בזהר גדול, חלק א, דף מב, עמוד ג, על הפסוק "והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו": "מחשבתו הייתה באותו מקום שעליו נאמר 'ועתיק יומין ישיב וכו'', 'ושער ראשו כעמר נקא'; והקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה, ומשום כך קיבל אותה" וכו'.

הזהר, על קרבנו של הבל מ"בכורות צאנו" (בראשית ד, ד), אומר שמחשבתו כוונה למדרגה שעליה נאמר בדניאל (ז, ט) שעתיק יומין ישיב, "ושער ראשו כעמר נקא"; מכיוון שהקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה, הקרבן התקבל. בהערת קה"ת מצוין שהזהר גדול המצוטט כאן הוא דפוס קרמונה.

ועמ"ש לקמן בפי פנחס ע"פ צו את בניי [בני ישראל]¹⁸ כוי ועי במשנה ספ"ו דכריתות.¹⁹ ועי בזהר משפטים קכ"ה א' ועמ"ש במ"א ע"פ שערך כעדר העזים²⁰ שגלשו כוי:²¹

ראו מה שכתוב להלן בפרשת פינחס על הפסוק "צו את בני ישראל" וכו'; וראו את המשנה בסוף פרק ו של כריתות. וראו את הזוהר, משפטים, קכה ע"א; וכן מה שכתוב במקום אחר על הפסוק "שערך כעדר העזים שגלשו" וכו'.

הסוגריים המרובעים מסתיימים בהפניות נוספות: למאמר בלקוטי תורה, פינחס, על "צו את בני ישראל", המסביר מדוע קרבן התמיד הוא כבש; למשנה בסוף הפרק השישי של כריתות, על כך שהכבשים נזכרים לפני העזים; לזוהר, משפטים (קכה ע"א), על גדי וחלב אמו; ולמאמר על "שערך כעדר העזים", העוסק בשיעור כעודף שממנו יונקים הכוחות החיצוניים.

קטע 4 • 61-7

כשב למעלה, כבש למטה

6 ב והנה בנפילת החיות למטה בגשמיות נקי בשם כבשים הבי קודם לשייין. כי הבי רומז לבחינת חכמה בחכמה יבנה בית.²² והשייין רומז לגי קוין המסתעפים ונמשכים למטה משא"כ כשהם למעלה במקורם הם אחדות אחד.

2. והנה, כאשר החיות יורדת למטה אל הגשמיות, היא נקראת בשם "כבשים", כשהביי"ת קודמת לשייין. הביי"ת רומזת לבחינת חכמה, [כמו שנאמר], "בחכמה יבנה בית". והשייין רומזת לשלושת הקווים המתפצלים ונמשכים למטה; ואילו כשהם למעלה, במקורם, הם אחדות אחת.

התורה כותבת "כבש" בשתי צורות: "כבש" ו"כשב". הכתיב "כבשים", שבו הביי"ת קודמת לשייין, מתאר את הכבשים לאחר ירידתם אל הגשמיות: הביי"ת, האות הפותחת את המילה "בית", מייצגת את החכמה, שכן "בחכמה יבנה בית" (משלי כד, ג); והשייין, ששלוש זרועות לה, מייצגת את שלושת קווי המדות, הנפרדים זה מזה כשהם מתפשטים למטה. במקורם הם אינם נפרדים, אלא אחד.

7 ושם נקי כשייב [כשל בינונים] השייין קודם לביי"ת שהשייין הוא מדות עליונות שלמעלה מהחכמה²³ ושכל ונקי בזהר²⁴ טורי חשוכא.²⁵

ושם הם נקראים כשייב, כשהשייין קודמת לביי"ת, משום שהשייין היא המדות העליונות, שלמעלה מחכמה ומשכל, ובזוהר הן נקראות "הרי חושך".

במקורן נקראות הכבשים כשייב, כשהשייין קודמת: שם המדות אינן נולדות מן החכמה, אלא עומדות למעלה ממנה ולמעלה מכל שכל. הזוהר מכנה את המדות הנסתרות האלה "הרי חושך"; החושך כאן פירושו שהן למעלה מהשגת השכל.

[ועיין במ"ש פי תולדות בביאור ע"פ מים רבים²⁶ שבשה"ש [שבשיר השירים] בענין דעת עליון²⁷ ובד"ה שניך כעדר]

[ראו מה שנכתב בפרשת תולדות, בביאור על הפסוק "מים רבים" שבשיר השירים, בענין דעת עליון, וכן במאמר המתחיל "שניך כעדר".]

ההפניה שבסוגריים המרובעים היא לשני מאמרים אחרים: הביאור בתורה אור, פרשת תולדות, על הפסוק "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" (שיר השירים ח, ז), העוסק בדעת עליון, וכן למאמר על הפסוק "שניך כעדר".

אך והכשבים הפריד יעקב²⁸ שיעקב הוא הממשיך בחי' הכשבים מבחינתם ומדרגתם שבמקורם לבחי' הפירוד שיהי' [שיהיה] נקי בשם כבשים.

אבל "והכבשים הפריד יעקב" פירושו שיעקב הוא הממשיך את בחינת הכבשים ממדרגתם ומקומם במקורם אל בחינת הפירוד, כדי שייקראו בשם כבשים.

כעת מקבל הפסוק "והכבשים הפריד יעקב" משמעות פנימית: יעקב ממשיך את הכבשים ממצבם המאוחד במקורם, כש"כבשים", אל מדרגת הפירוד, שבה הם נקראים "כבשים".

כדי שיהי' [שיהיה] נמשך בחי' הביטול גם בעלמא דפרודא את הכבש²⁹ א' תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כו'.

[זאת] כדי שתימשך בחינת הביטול גם בעולם הפירוד: "את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים" וגו'.

מטרת הירידה הזאת היא שהביטול יגיע גם ל"עולם הפירוד" — העולמות התחתונים, שבהם כל דבר נראה כקיים בפני עצמו. משום כך קרבן התמיד מורכב משני כבשים, אחד בבוקר ואחד בין הערביים (במדבר כח, ד).

והענין כי בקר הוא בקר דאברהם^{30,31} בחי' חסד עליון שמתפשט אור א"ס ב"ה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.³²

והענין הוא: בוקר הוא "בוקר דאברהם", בחינת חסד עליון, שבו אור אין סוף ברוך הוא מתפשט למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.

הבוקר מסמל את אברהם, שמדתו היא חסד עליון, חסד הנמשך בלי גבול; הזוהר מכנה אותו "בוקר דאברהם". באמצעות החסד מתפשט אור אין סוף בלי גבול, למעלה ולמטה.

שני כבשי התמיד וההנפה בחג השבועות

8 והנה בהתפשטותו למטה מדרגה אחר מדרגה בירידות המדרגות בדרך השתלשלות והתלבשות יש יניקה ואחיזה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] לינק מהקדושה בחי' אהלי קדר³³ וכמו שאמר אברהם לו ישמעאל יחיה לפניך.³⁴

והנה, כאשר הוא מתפשט כלפי מטה, מדרגה אחר מדרגה, בירידת המדרגות בדרך השתלשלות והתלבשות, יש לקליפות ולסטרא אחרא יניקה ואחיזה כדי לינוק מן הקדושה — מבחינת "אהלי קדר"; וכך אמר אברהם: "לו ישמעאל יחיה לפניך".

כאשר חסד מתפשט כלפי מטה לאורך רצף המדרגות, כשכל מדרגה מלוכשת בזו שמתחתיה, הכוחות המתנגדים לקדושה מוצאים בו אחיזה וניזונים ממנו. "אהלי קדר" (שיר השירים א, ה), הנקראים על שם אחד מבני ישמעאל, מסמלים יניקה כזאת מן הקדושה; ותפילתו של אברהם, "לו ישמעאל יחיה לפניך" (בראשית יז, יח), מבטאת חסד ללא גבול המגיע אפילו לישמעאל.

וצריך להקדים כבש שהוא בחי' ביטול בבחי' רחמנות שלא יומשך אור א"ס ב"ה רק בבחי' ביטול להיות אור א"ס שורה ומתגלה במי

וצריך להקדים כבש, שהוא בחינת ביטול במידת הרחמים, כדי שאור אין סוף ברוך הוא יימשך רק בבחינת ביטול — שאור אין סוף ישרה ויתגלה במי

לכן יש להקדים כבש, המבטא ביטול המשולב ברחמים: קרבן התמיד של הבוקר מבטיח שאור החסד הבלתי מוגבל יימשך רק אל מי שבטל אליו. אור אין סוף שורה ומתגלה רק במי שבטל אליו; הגמרא (נדרים לח ע"א) מונה ענווה בין המידות של מי שה' משרה עליו את שכינתו.

שבטל³⁵ אליו דוקא [ועמ"ש בפ' וירא ע"פ אנכי מגן לך^{36,37} וע' בזהר בלק דף ר"ד ע"ב וס"פ מקץ דף ר"ג].³⁸

שבטל אליו דוקא. [ראו מה שנכתב בפרשת וירא על הפסוק "אנכי מגן לך"; וראו בזוהר, בלק, דף ר"ד ע"ב, ובסוף פרשת מקץ, דף ר"ג].

ההפניה שבסוגריים המרובעים היא למאמר על "אנכי מגן לך" (בראשית טו, א) בתורה אור, המסביר את חסדו הבלתי מוגבל של אברהם כלפי ישמעאל, ולשני קטעים בזוהר, בפרשת בלק ובסוף פרשת מקץ, העוסקים ב"בוקרו של אברהם".

9 ואת הכבש השני תעשה בין הערבים³⁹ זמן שליטת מדתו של יצחק בחי' גבורות להמתיקן כו' והמשכות בחי' ביטול זה ב' כבשים בבחי' בקר ובבחי' בין הערבים נעשה ע"י יעקב

"ואת הכבש השני תעשה בין הערביים": זהו זמן שליטתה של מידת יצחק, בחינת הגבורות, כדי להמתיקן וכו'. והמשכת בחינת ביטול זו — שני הכבשים, בבחינת בוקר ובבחינת "בין הערביים" — נעשית על ידי יעקב,

את הכבש השני מקריבים בין הערביים, בזמן שמידת יצחק, גבורה, גוברת; הביטול שלו ממתיק את הגבורות האלה. שתי ההמשכות — כבש הבוקר וכבש הערב — נעשות על ידי יעקב.

שהוא בריח התיכון המברח⁴⁰ מן הקצה אל הקצה לכך הפריד יעקב הכבשים מבחי' כשבים שהיו במקורן ושרשן לבחי' כבשים לעלמא דפרודא להתחלק בב' בחי' ומדרגות שונות.

שהוא "הבריה התיכון המברח מן הקצה אל הקצה". לכן הפריד יעקב את הכבשים מבחינת כשבים, כפי שהיו במקורם וכשורשם, והוריד אותם לבחינת כבשים, לעולם הפירוד, כדי שיתחלקו לשתי בחינות ולשתי מדרגות שונות.

יעקב הוא "הבריה התיכון" של המשכן, שעבר בכל הקרשים מקצה לקצה (שמות כו, כח): מידתו מחברת את שני הקצוות, חסד של אברהם וגבורה של יצחק. לכן דווקא הוא מוריד את הכבשים ממקורם המאוחד ככשבים אל עולם הפירוד, ככבשים, המחולקים לשני קרבנות המוקרבים בשני זמנים.

אך בשבועות והניף הכהן אותם על לחם⁴¹ כו' על שני כבשים שמניף את הכבשים למעלה לשרשן ומקורן בחי' כשבים להיות בטלים ומיוחדים באור א"ס ב"ה ממש והיינו עם הלחם כי

אבל בשבועות, "והניף הכהן אותם על הלחם" וכו', "על שני כבשים": הכהן מניף את הכבשים כלפי מעלה, אל שורשם ומקורם, לבחינת כשבים, כדי שיתבטלו ויתייחדו ממש באור אין סוף ברוך הוא. וזה נעשה עם הלחם, כי

בשבועות הכיוון מתהפך: הכהן מניף את שני הכבשים כלפי מעלה, בחזרה לשורשם ככשבים, ושם הם מתבטלים ומתייחדים באור אין סוף עצמו. הדבר נעשה יחד עם הלחם, וכעת המאמר מסביר מהו הלחם.

הנה ענין תנופות שתי הלחם הוא. כי הנה ב' הלחם רומזות לתשב"כ [לתורה שבכתב] ותשב"ע"פ [לתורה שבעל פה]⁴² כמ"ש לכו לחמו בלחמי⁴³ כו'

הנה עניין תנופת שתי הלחם הוא [כך]: שתי הלחם רומזות לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה, כמו שכתוב: "לכו לחמו בלחמי" וכו'.

שתי הלחם מסמלות את שני חלקי התורה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, משום שהתורה נקראת לחם: "לכו לחמו בלחמי" (משלי ט, ה).

כי הן בחי' גבוהות שיש בתשב"כ [בתורה שבכתב] מה שאין בתשב"ע"פ [בתורה שבעל פה] והוא ענין הטעמים שבתורה זרקא מקף שופר הולך סגולתא כו' שהם בחי' ניגון בבחי' מתיקות ותענוג.

כי יש בתורה שבכתב בחינות גבוהות שאינן בתורה שבעל פה, והכוונה היא לטעמי המקרא שבתורה — זרקא, מקף, שופר הולך, סגולתא וכו' — שהם בחינת ניגון, שיש בו מתיקות ותענוג.

בכל אחד מחלקי התורה יש מעלה גבוהה שאינה קיימת בחלק האחר. בתורה שבכתב בלבד יש טעמי המקרא, הנקראים כאן בשמותיהם לפי תחילת הרצף המסורתי: זרקא, מקף, שופר הולך, סגולתא. הם ניגון טהור, מתיקות ותענוג.

קטע 6 • 101-11

שירה והסבר

10 ועי' נאמר ויהי שירו חמשה ואלף^{44,45} ובלילה שירה עמי⁴⁶ שהטעמים הן בבחי' שיר וניגון לנגן

בשירה וזמרה מרוב שמחה ותענוג שהטעמים אלו הם בתשבי"כ [בתורה שבכתב] ולא בתשבע"פ [בתורה שבעל

פה] ואין בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] שום פי'

ועל כך נאמר: "ויהי שירו חמשה ואלף", וכן "ובלילה שירה עמי": שכן הטעמים הם בבחינת שיר וניגון, לשיר בשירה ובזמרה מתוך שמחה ותענוג גדולים. הטעמים הללו מצויים בתורה שבכתב ולא בתורה שבעל פה, ובתורה שבעל פה אין להם שום פירוש

את "ויהי שירו חמשה ואלף" של שלמה (מלכים א' ה, יב) ואת "ובלילה שירה עמי" (תהלים מב, ט) דורשים כמתייחסים לשירת התורה הזאת: הטעמים הם מנגינה הנובעת משמחה ותענוג גדולים. הם מצויים רק בתורה שבכתב.

וביאור על הטעמים לבאר ולפרש לנו שירה זו מאי היא [ועמ"ש בפ' הברכה ע"פ תורה צוה⁴⁷ ועי' ויהי מקץ⁴⁸ ועי' שיר השירים⁴⁹ ועי' ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים⁵⁰ כו'].
וכן ביאור על הטעמים, לבאר ולפרש לנו מהי השירה הזאת. [ראו מה שנכתב בפרשת הברכה על הפסוק "תורה צוה", ועל הפסוק "ויהי מקץ", ועל שיר השירים, ועל הפסוק "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים" וכו'].

התורה שבעל פה אינה אומרת לנו מה פירושה של השירה הזאת; היא נותרת מעבר להסבר. בסוגריים מובאים ארבעה מאמרים המפתחים את הנושא: על "תורה צוה", על "ויהי מקץ", על שיר השירים ועל "ואהיה אצלו אמון".

רק תשבע"פ [תורה שבעל פה] היא פי' וביאור יסוד המצות ושורשן שפי' וביאור זה הוא בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] דוקא ולא בתשבי"כ [בתורה שבכתב] כי אין שום מצוה בתשבי"כ [בתורה שבכתב] שלא תהיה צריכה לפי'

אולם התורה שבעל פה היא פירוש וביאור של יסוד המצות ושורשן; פירוש וביאור זה מצויים דווקא בתורה שבעל פה ולא בתורה שבכתב, שכן אין מצווה בתורה שבכתב שאינה זקוקה לפירוש

לתורה שבעל פה יש מעלה מיוחדת משלה: היא מבארת את המצוות, את יסודן ואת שורשן. אי אפשר לקיים מצווה מן התורה שבכתב בלי להיעזר בה.

וביאור תשבע"פ [תורה שבעל פה] כיצד תהיה דרך עשיית המצוה ובאיזה אופן ובשבועות מניפין כ' בחי' הלחם למעלה במקורן ושרשן להיות כלולות ומתאחדות באור א"ס ב"ה

ולביאור שבתורה שבעל פה: כיצד יש לקיים את המצווה ובאיזה אופן. ובשבועות מניפים את שתי בחינות הלחם כלפי מעלה, אל מקורן ושורשן, כדי שייכללו ויתאחדו באור אין סוף ברוך הוא,

רק התורה שבעל פה מורה כיצד לקיים מצווה ובאיזה אופן. בשבועות מניפים את שתי בחינות הלחם כלפי מעלה, אל מקורן, כדי שייכללו ויתאחדו באור אין סוף.

כי שם הן מיוחדות בתכלית היחוד איהו וחיהי חד כוי הוא היודע והוא המדע כוי.⁵¹

כי שם הן מיוחדות באחדות מוחלטת: "הוא וחיהי חד" וכוי; "הוא היודע והוא המדע" וכוי.

בשורשן, שתי בחינות התורה מאוחדות עם ה' עצמו באחדות מוחלטת, המתבטאת באמירות "הוא וחיהי חד" ו"הוא היודע והוא המדע": שם חכמתו של ה' אינה דבר נפרד ממנו.

11 ובהן וע"י מתייחדים גם חיות הכבשים להיותן בטלים בשרשן ומקורן העליון להיות הכל בבחי' ביטול.

ובתוכם ובאמצעותם מתאחדת גם החיות של הכבשים, כך שגם היא מתבטלת בשורשה ובמקורה העליון, והכול נמצא בבחינת ביטול.

באמצעות הלחמים, כלומר באמצעות התורה, מתאחדת ומתבטלת גם החיות של הכבשים במקורה העליון. משום כך מניפים את הכבשים יחד עם הלחם: באמצעות התורה הכול חוזר לביטול.

ולכן בשתי הלחם דשבועות כתיב חמץ תאפינה⁵² שמאחר שמתעלה למקור החיות ומקור החיות

המהווה עולמות הנפרדים יש מאין הוא בבחי' המתנשא מימות עולם⁵³ שזהו חיותם והתהוותם

לכן נאמר על שתי הלחם של שבועות: "יִיאָפוּ חֻמֵּץ". שכן מאחר שהם מתעלים למקור החיות, ומקור החיות, המהווה את העולמות הנפרדים יש מאין, הוא בבחינת "המתנשא מימות עולם" — והוא החיות שלהם והתהוותם,

כך מתבאר מדוע שתי הלחם של שבועות נאפים חמץ, בניגוד למנחות אחרות (ויקרא 23:17). הם מתעלים למקור החיות, היוצר את העולמות הנפרדים יש מאין, והוא, כלשון ברכת השחר, "המתנשא מימות עולם".

שמחמת שמתנשא ומסתלק מהם אור א"ס ב"ה למעלה ואינו מתלבש בתוכם ממש לכך נתהווה חיותם

וקיומם בבחי' נפרדים להיות דבר ויש בפ"ע [בפני עצמן] ובהעלותם למקורן ושורשן

משום שאור אין סוף ברוך הוא מתנשא ומסתלק מהם כלפי מעלה, ואינו מתלבש בתוכם ממש, נוצרו החיות והקיום שלהם כמציאות נפרדת, כדבר וכישות בפני עצמם; וכאשר מעלים אותם למקורם ולשורשם,

העולמות חשים את עצמם נפרדים דווקא משום שאור אין סוף מתנשא מעליהם ואינו מתלבש בתוכם ממש; התעלות זו היא שמאפשרת להם להתהוות כישויות בפני עצמן.

הוא המתנשא מימות עולם נעשו גם הם בבחי' התנשאות שלמעלה מאחר שנכללו ונתאחדו במקורם

ממש [ועמ"ש מזה גבי חג השבועות ע"פ וידבר אלקים כוי ע"ש].

שהוא "המתנשא מימות עולם", גם הם נעשים בבחינת התעלות שלמעלה, לאחר שנכללו והתאחדו ממש במקורם.

[ועיינו במה שנכתב על כך בעניין חג השבועות, על הפסוק "וידבר אלקים" וכוי; עיינו שם].

אך כאשר הם מועלים בחזרה אל המקור הזה, הם מקבלים את ההתנשאות שלו, מפני שכעת הם כלולים בו ומאוחדים עמו; העלייה הקדושה הזאת היא החמץ של שתי הלחם של שבועות. ההפניה שבסוגריים מפנה למאמר על שבועות העוסק בפסוק "וידבר אלקים", להרחבה.

קטע 7 • 121

שלמים ועולות

12 ובוזה יובן ההפרש שבין כבשי עצרת לבין שני הכבשים התמידים ליום כי שני כבשי עצרת הם שלמים⁵⁴

הנאכלים לבעלים משא"כ שני כבשי התמידים ליום הם עולות.⁵⁵

בכך יובן ההבדל בין כבשי עצרת ובין שני כבשי התמיד: שני כבשי עצרת הם שלמים, הנאכלים לבעלים, ואילו שני כבשי התמיד הם עולות.

המאמר מסביר כעת הבדל בהלכה. שני הכבשים של חג השבועות (עצרת) הם שלמים, שנאכלים, ואילו שני כבשי התמיד (במדבר כח, ג) הם עולות, שנשרפות כליל על המזבח.

והענין כי התמידים הם הכבשים הנמשכים למטה לעולם הפירוד כנ"ל ואזי א"א להאכיל לבעלים שלא יומשך למטה מטה יותר ויהיה אחיזה ויניקה לסט"א [לסטרא אחרא].

העניין הוא שכבשי התמיד הם הכבשים שנמשכים למטה, אל עולם הפירוד, כפי שנתבאר לעיל. לכן אי אפשר לתת אותם לבעלים לאכול, שמא יימשכו למטה עוד יותר, ותהיה לסטרא אחרא אחיזה ויניקה.

כבשי התמיד הם אלה שנמשכים אל עולם הפירוד. אכילתם הייתה מורידה אותם עוד יותר, למקום שבו הסטרא אחרא יכולה לאחוז בהם ולינוק מהם.

וצ"ל כולו כליל. אבל כבשי עצרת שהם על לחם הביכורים תנופה⁵⁶ לפני הוי' למעלה במקורם לבחי' כשבים

ולכן צריך להקריב אותם כליל. אבל כבשי עצרת, שהם "על לחם הביכורים תנופה לפני הוי'", מתרוממים למעלה, אל מקורם, לבחינת כבשים,

לכן יש להקריב את כבשי התמיד כליל על המזבח. לעומת זאת, כבשי חג השבועות מונפים "על לחם הביכורים" כלפי מעלה, אל מקורם, ככבשים.

וגם נכללים ומיוחדים בבחי' שתי הלחם כנ"ל שם אין שליטה ויניקה כלל ולכן הם שלמים הנאכלים אפי' [אפילו] לבעלים:

וגם נכללים ומתייחדים בבחינת שתי הלחם, כפי שנתבאר לעיל — שם אין כלל שליטה או יניקה [לסטרא אחרא]. לכן הם שלמים, הנאכלים אפילו לבעלים.

שם, כשהם נכללים בשתי הלחם של התורה, אין לכוח המתנגד לקדושה שליטה או יכולת לינוק מהם. לכן הם יכולים להיות שלמים, הנאכלים אפילו לבעלים.

בעבודה

כשם שאיברי הגוף מצייתים לנשמה בלי התנגדות, משום שאין להם חיות משל עצמם, כך על האדם לפעול שכוחות נפשו החיונית יתבטלו וייכללו באור אין סוף השורה על נשמתו ומקיף אותה (פסקה 2).

שאלות לשיחה

1. מדוע המאמר מגדיר את הביטול כאמצעות האחדות שבין האיברים לנשמה, ולא כאמצעות ציות בלבד?
2. כיצד ייתכן שלכמהות הבית, הנמצאות למטה מן האדם, יש שורש גבוה משורשו, וכיצד הקרבן מבטא זאת?
3. מה מלמדות שתי צורות הכתיב, "כשב" ו"כבש", על היחס בין המדות לחכמה, למעלה ולמטה?
4. מדוע כבש הבוקר, ביטול המצטרף לרחמים, צריך לבוא תחילה כאשר ממשיכים למטה את חסדו של אברהם?
5. מדוע כבשי חג השבועות הם שלמים שאוכלים מהם, ואילו את כבשי התמיד שורפים כליל, ומה הקשר של שתי הלחם שבתורה לכך?

מקורות והפניות

הערות

פסוקה 1

1 והניף

ההערה מציינת שמאמר זה נדפס, בשינויים, בקובץ שני המאורות (לכוב, תרמ"ב), דף כט ע"א: נוסח נוסף של אותו מאמר.

הערת קה"ת

בשינויים בסי שני המאורות (לכוב — תרמ"ב) כט, א. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בסה"מ תקס"ח-א עי רמו (וראה בהנסמן שם ח"ב עי תתקלו). תחילת המאמר מובא באוה"ת ויקרא-ב עי תקעד עם הגהות.

2 והניף הכהן אותם

"והכהן יניף אותם על לחם הביכורים תנופה לפני הוי' על שני כבשים; קודש יהיו להוי' לכהן". זהו הנפת שתי הלחם בשבועות, שעליה מכאן המאמר כולו.

Leviticus 23:20 ויקרא כ"ג:כ'

והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה לפני ה' על-שני כבשים קדש יקיו לה' לכהן:

And the priest shall wave them with the bread of the first-fruits for a wave-offering before the L-RD, with the two lambs; they shall be holy to the L-RD for the priest

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

ויקרא כג, כ.

3 שהלחם מלמעלה . . עם הלחם ביחד

הברייתא דנה בשאלה אם מניחים את הלחם או את הכבשים למעלה בעת התנופה; הדעה הראשונה היא שכמו בכל מקום, הלחם למעלה, ואילו תנאים אחרים חולקים, ולדעת רבי מניחים אותם זה לצד זה ומניפים. אדמו"ר הזקן לומד מכאן שהכבשים מונפים יחד עם הלחם.

Menachot 62a:1-3 מנחות ס"ב א-א:ג'

כיצד עושה מניח אימורין על פיסת היד וחזה ושוק עליהן ובכל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה היכא אמר רב פפא במלואים מאי טעמא אילימא משום דכתיב (ויקרא י', טו) שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה והכתיב (ויקרא ז, ל) את החלב על

החזה יביאנו

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

הערת קה"ת

מנחות סב, א.

פסוקה 3

4 ויסודתן בהררי קדש

"יסודו בהרי קודש". אדמו"ר הזקן משתמש בביטוי כדי לתאר את שורשם הנעלה של בעלי החיים הביתיים באור אין סוף.

Psalms 87:1 תהילים פ"ז:א'

לְבַנֵּי־קֶרֶחַ מִזְמוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהַר־רֵי־קֹדֶשׁ:

A Psalm of the sons of Korah; a Song. His foundation is in the holy mountains

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

5 ויאכילך את המן

"ויענך וירעיבך ויאכילך את המן". הפסוק מופיע בראש המאמר שאליו מתייחסת ההערה בסוגריים, העוסק ב"בהמה רבה" שלמעלה מהאדם.

Deuteronomy 8:3 דברים ח:ג'

וַיַּעֲנֶךָ וַיַּרְעִיבֶךָ וַיֹּאכֶלְךָ אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִּי־ה' יִחְיֶה הָאָדָם:

And He afflicted thee, and suffered thee to hunger, and fed thee with manna, which thou knewest not, neither did thy fathers know; that He might make thee know that man doth not live by bread only, but by every thing that proceedeth out of the mouth of the L-RD doth man live

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

6 מן הבקר ומן הצאן

"אדם כי יקריב מכם קרבן להוי', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם". הפסוק מגביל את הקרבנות לבעלי חיים ביתיים.

Leviticus 1:2 ויקרא א:ב'

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָנְכֶם:

Speak unto the children of Israel, and say unto them: When any man of you bringeth an offering unto the L-RD, ye shall bring your offering of the cattle, even of the herd or of the flock

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

7 מכל הבהמה ולא מן החיות

הגמרא מצטטת ברייתא: אילו נאמר בפסוק רק "מן הבהמה", אפשר היה לכלול גם חיות בר; לכן נאמר "מן הבקר ומן הצאן" — בקר וצאן, ולא חיית בר. אדמו"ר הזקן מסביר את הסיבה לכך: לבהמה הביתית יש ביטול רב יותר.

Zevachim 34a זבחים ל"ד א

הערת קה"ת

זבחים לד, א.

פסוקה 4

8 נבחרו כבשים ע"פ הרוב

המשנה כאן מלמדת שבכל מקום בתורה הכבשים נזכרים לפני העזים, אף שהפסוק מראה ששניהם שווים בערכם. קה"ת מציינת כאן כמקור לקביעה שהכבשים נבחרו לרוב הקרבנות.

Keritot 28a כריתות כ"ח א

הערת קה"ת

ראה כריתות כח, א.

9 פני שור מהשמאל

בחזון יחזקאל יש לכל אחת מהחיות הקדושות פני אדם ופני אריה מימין, "ופני שור מהשמאל", ופני נשר. אדמו"ר הזקן מציב את שורשם של הבקר

בשור שכדז שמאל, בנבורות.

Ezekiel 1:10 יהזקאל א״י

וְדֹמוֹת פָּנֵיהֶם פָּנֵי אָדָם וּפָנֵי אַרְיֵה אֶל־הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנֵי־שׁוֹר מִהַשְׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנֵי־נֶשֶׁךְ לְאַרְבַּעַתָּם:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man; and they four had the face of a lion on the right side; and they four had the face of an ox on the left side; they four had also the face of an eagle

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה״ת

יהזקאל א, י.

10 שור מנגח בקרנו

במאמר ההוא מפרש אדמו״ר הזקן את ״מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן״ כשני סוגים של נפש בהמית. הסוג של ״בקר״, משום ש״שור נוגח״, מבטא גבורות קשות, כמו אדם הנוטה מטבעו לכעוס במהירות.

הערת קה״ת

ועבד״ה אדם כי יקריב פ״ב [ויקרא] ד״ב ע״ד. [כ].

11 והכשבים הפריד יעקב

״ויעקב הפריד את הכשבים, ויתן פני הצאן אל העקודים״. הפסוק קושר את הכשבים ליעקב, שמדתו היא רחמים.

Genesis 30:40 בראשית ל״מ״

וַהֲכֻשְׁבִּים הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֹּאן אֶל־עֵקֶד וְכָל־חֹם בְּצֹאן לְבָן וַיִּשְׁתַּלּוּ עֲדָרִים לְבָדוּ וְלֹא שָׁתָם עַל־צֹאן לְבָן:

And Jacob separated the lambs—he also set the faces of the flocks toward the streaked and all the dark in the flock of Laban— and put his own droves apart, and put them not unto Laban’s flock

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה״ת

בראשית ל, מ.

פסוקה 5

12 ומורגש — ששרשו גבוה מאד

המראה מקום של קה״ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה״ת

א״י. [כ].

13 וכמ״ש בזהר גדול ח״א דמ״ב ע״ג

ההערה מסבירה שהציטוט הוא מדפוס קרמונה של הוזהר, ושאר התורה, בראשית, כרך 7, מביא את דברי הוזהר בדיוק כפי שהם מצוטטים כאן.

הערת קה״ת

הכוונה לזהר דפוס קרימנא, וכ״כ באוה״ת בראשית-ז דף תתשסז מעתיק הלשון כמו כאן.

14 והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו

״והבל גם הוא הביא מבכורות צאנו ומחלביהן, וישע ה' אל הבל ואל מנחתו״. הוזהר המצוטט כאן מסביר מדוע התקבלה מנחתו.

Genesis 4:4 בראשית ד״ד

וְהָבֵל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֻלְבֵּיהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל־הָבֵל וְאֶל־מִנְחָתוֹ:

And Abel, he also brought of the firstlings of his flock and of the fat thereof. And the L-RD had respect unto Abel and to

;his offering

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

15 והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו

קין הביא זרע פשתן, והבל הביא מבכורות צאנו — כבשים שטרם נגזזו לצמר; מנחתו של הבל התקבלה. בהערת קה״ת נאמר שאור התורה, המצטט את הוזהר הזה, מפנה לפרק זה.

Pirkei DeRabbi Eliezer 21:5–6 פרקי דרבי אליעזר כ״א ה״ו

הביא קין מותר מאכלו קליות, זרע פשתן. והביא הבל מבכורות צאנו ומחלביהן, כבשים שלא נגזזו לצמר. ונתעב מנחת קין, ונרצית מנחת הבל, שנאמר: ״וישע ה' אל הבל ואל מנחתו״. רבי יהושע בן קרחה אומר: אמר הקדוש ברוך הוא, ״אל יתעברו מנחת קין והבל לעולם, שמא חס ושלום יתעברו ב״גד״, שנאמר: ״לא תלבש שעטנז״ וכו׳. אפלו היא מרקבת לא יעלה עליך, שנאמר: ״ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך״.

brought the remnants of his meal of roasted grain, (Cain) (and) the seed of flax, and Abel brought of the firstlings of his sheep, and of their fat, he-lambs, which had not been shorn of their wool. The offering of || Cain was precluded, and the offering of Abel was acceptable, as it is said, "And the L-rd had respect unto Abel and to his offering" (Gen. 4:4). Rabbi Joshua ben Korchah said: The Holy One, blessed be He, said: Heaven forbid ! Never let the offerings of Cain ... and

Pirke DeRabbi Eliezer, Sefaria Vocalized Edition (Public Domain) • Pirke de Rabbi Eliezer, trans. Rabbi Gerald Friedlander, London, 1916 (Public Domain)

16 מחשבתיה הוה בההוא אתר

הקטע הזה מהוזהר מובא גם באור התורה, שופטים, עמ' 959, ושם מפנים לפרקי דרבי אליעזר, פרק 21, שבו נאמר שקרבנו של הבל היה כבשים שטרם נגזזו לצמרם.

הערת קה״ת

מובא באוה״ת שופטים ע' תתקנט ושם מציין לפרקי דר״א פרק כא.

17 ועתיק יומין יתיב כו' ושער רישׁי כעמר נקא

״עתיק יומין ישב, לבושו לבן כשלג, ושער ראשו כצמר נקי״. הוזהר המצוטט כאן אומר שמחשבתו של הבל הייתה מכוונת לבחינה זו.

Daniel 7:9 דניאל ז״ט

חָזָה הָיִית עַד דִּי כְרִסְנָן רַמְיוּ וְעֵתִיק יוֹמִין יִתֵּב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חֲנֹר וְשַׁעַר רֹאשָׁה כְּעֶמֶר נְקֵא כְרִסְיָה שְׂבָבִין דִּי־נֹר גְּלִלְוֹהֵי נֹר דְּלֵק:

I beheld Till thrones were placed, And one that was ancient of days did sit: His raiment was as white snow, And the hair of his head like pure wool; His throne was fiery flames, and the wheels thereof burning fire

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

18 לקמן . . צו את בניי

שם שואל אדמו״ר הזקן מדוע קרבן התמיד הוא כבש: לכבש יש קול של רחמים, מידתו של יעקב, וצמר בעורו, שממנו מכינים את רוב הבגדים. עורו של הכבש עם צמרו ניתן לכוהן ולא נשרף עם הקרבן.

הערת קה״ת

עז, ד.

19 במשנה ספ״ו דכריתות

המראה מקום של קה״ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה״ת

כח, א.

20 ע"פ שערך כעדר העזים

המאמר מסביר את הפסוק "שערך כעדר העזים": השיער הוא תוספת לגוף ולא עצמותו, והזוהר אומר שהכוחות החיצוניים יונקים משיער העזים. כך גם מי שעוסק בעניינים נמוכים עלול לרדת ממדרגת "פנים" למדרגת "אחור", מקור השיער והתוספת.

הערת קה"ת

ראה לקמן שה"ש לו, ג.

21

רבי שמעון אומר שבכל מקום בתורה הכבשים קודמים לעזים; אפשר היה לחשוב שהסיבה לכך היא שהם מוכרים יותר, אך הפסוק מלמד ששניהם שווים. אדמו"ר הזקן מפרש לכך בהערת הסוגריים שלו על שורשם הנעלה של הכבשים.

Mishnah Keritot 6:9 משנה כריתות ו'ט'

רבי שמעון אומר, כבשים קודמין לעזים בכל מקום. יכול מפני שהן מבחרין מהן. תלמוד לומר (ויקרא ד), ואם כבש יביא קרבנו לחטאת, מלמד ששניהם שקולים. תורין קודמין לבני יונה בכל מקום. יכול מפני שהן מבחרין מהן. תלמוד לומר (שם יב), וכן יונה או תר לחטאת, מלמד ששניהם שקולים. האב קודם לאם בכל מקום. יכול שכבוד האב עולה על כבוד האם, תלמוד לומר (שם יט), איש אמו ואביו תיראו, מלמד ששניהם שקולים. אבל אמרו חכמים, האב קודם לאם ...

Rabbi Shimon says: lambs are mentioned before goats in all places. You might think that it is because they are choicer, therefore Scripture states, "And if he brings a lamb as his offering," (Leviticus 4:32) to teach that both are equal. Turtle-doves are mentioned before young pigeons in all places. You might think that it is because they are choicer, therefore Scripture states, "A young pigeon or a turtle-dove for a hatat," (Leviticus 12:6) to teach that both are equal. The father comes before the mother in all places. You ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

פסוק 6

22 כחכמה יבנה בית

"כחכמה יבנה בית, ובתבונה ייכון". אדמו"ר הזקן מפרש את האות ב"ת, האות הפותחת את המילה "בית", כחכמה.

Proverbs 24:3 משלי כ"ד ג'

בְּחָכְמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן:

Through wisdom is a house builded; And by understanding it is established

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

פסוק 7

23 כש"ב השי"ן קודם לבי"ת . . מדות עליונות שלמעלה מהחכמה

הצמח צדק מביא את הלימוד הזה, שלמעלה הכבש הוא כש"ב, כשהשי"ן קודמת, משום שהמדות שם למעלה מהחכמה, באור התורה על שמות ועל פינחס.

הערת קה"ת

מובא באוה"ת שמות ז ע' ביתריט. פי פנחס ע' איקג.

24 בזהר

הזוהר (פינחס) מספר על האיילה שנכנסת ל"הר החושך" ומשם עולה לעבר "הר האור" כדי לקבל את מזונה. אדמו"ר הזקן משתמש בכינוי של הזוהר, "הרי החושך", ביחס למדות העליונות שלמעלה מהחכמה.

Zohar III, 249b זח"ג רמט, ב

הערת קה"ת

זח"ג רמט, ב. (בחי') וע' ריב, א בקלי'. [כ].

25 טורי חשוכא

כאן הזוהר (בלק) משתמש בכינוי "הרי החושך" ביחס למקום כוחות הטומאה, שאליו הלך בלעם ללמוד כשפים. קה"ת מציין שזהו השימוש במונח ביחס לקליפה, לצד השימוש בו ביחס לקדושה.

Zohar, Balak 45:488-46:497 ספר זוהר, בלק מ"ה:תפ"ח-מ"ו:תצ"ו

26

"מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ונהרות לא ישטפוה". הפסוק מופיע בראש המאמר בתורה אור שאליו מפנה הסוגריים המרובעים.

Song of Songs 8:7 שיר השירים ח':ז

מים רבים לא יוכלו לכבות את־האהבה ונהרות לא ישטפוהּ אם־יתן איש את־כָּל־הוֹן בֵּיתוֹ בַּאֲהָבָה בּוֹזֵז יְבוֹזוּ לוֹ:

Many waters cannot quench love, Neither can the floods drown it; If a man would give all the substance of his house for love, He would utterly be condemned

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

27 בביאור ע"פ מים רבים . . בענין דעת עליון

בביאור ההוא מבחין אדמו"ר הזקן בין דעת עליון, שמקורה בכתר והיא מייחדת את חכמה ובינה, לבין דעת תחתון המתפשטת במדות; וכן בין מדות הנולדות מן השכל לבין מדות ששורשן בכתר, למעלה מן השכל, ושדעת עליון ממשיכה אותן. הוא מסביר שאהבה ששורשה שם היא האהבה ש"מים רבים לא יוכלו לכבות".

הערת קה"ת

תו"א דף יט, ג. ומצויין באוה"ת פי ראה ע' תשצו לתו"א הנ"ל "שדעת העליון ממשיך המדות דכתר שלמעלה מהחכמה והם חג"ת דא"א". וראה גם באוה"ת שה"ש-ב ע' תקסט.

28 והכשבים הפריד יעקב

"ויפריד יעקב את הכשבים". אדמו"ר הזקן מפרש את "ויפריד" כהמשכת הכשבים ממקורם המאוחד אל עולם הפירוד.

Genesis 30:40 בראשית ל':מ'

והַכְּשָׁבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב פָּנֵי הַצֹּאן אֲלֵֽעֶקֶד וְכָל־חֹם בְּצֹאן לָבָן וַיִּשְׁתַּלּוּ עֲדָרֵיהֶם לָבֶדּוּ וְלֹא שָׁתֶם עַל־צֹאן לָבָן:

And Jacob separated the lambs—he also set the faces of the flocks toward the streaked and all the dark in the flock of Laban—and put his own droves apart, and put them not unto Laban's flock

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29 את הכבש אחד תעשה

"את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים": קרבן התמיד היומי. שני הכשבים שלו הם הביטול הנמשך אל עולם הפירוד.

Numbers 28:4 במדבר כ"ח:ד'

אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים:

The one lamb shalt thou offer in the morning, and the other ;lamb shalt thou offer at dusk

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

במדבר כח, ד.

30 בקר הוא בקר דאברהם

הזוהר (בלק) מדבר על שני "בקררים", הבוקר של אברהם והבוקר של יוסף, ועל האופן שבו האור הראשון התלכש באור על גבי אור, מדרגה אחר מדרגה, כדי שהעולמות יוכלו לשאת אותו. אדמו"ר הזקן מפנה לקטע זה בפסקה הבאה.

Zohar, Balak 33:354-34:363 ספר הזוהר, בלק ל"ג:שנ"ד-ל"ד:שס"ג

Our text continues: "In the morning will I order my prayer unto thee and keep watch". Why is the word "morning" repeated? One refers to the morning of Abraham and the other to the morning of Joseph. The words "I will order" mean, I will prepare thy lamp to give light, and refer to the morning of Joseph.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

31 בקר הוא בקר דאברהם

על הפסוק "והבוקר אור" (בראשית מד, ג) אומר הזוהר ש"אותו בוקר של אברהם" האיר על אחיו של יוסף, וזכותו הגנה עליהם מן הדין שריחף עליהם. אדמו"ר הזקן מפנה לסוף פרשת מקץ בפסקה הבאה.

Zohar, Miketz 13:217-14:228 ספר הזוהר, מקץ י"ג:רי"ז-י"ד:רכ"ח

There is also an allusion to the verse: "And Abraham rose early in the morning, and saddled his ass, etc." (Ibid. 22, 3). It was that morning of Abraham that shone for the brethren to support them by its merits, so that, strong in the merit of Abraham, they went away in peace and were delivered from judgement. For at that moment the rigour of judgement was impending over them and would have exacted punishment 'from them but for the merit of that morning of Abraham'.

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

32 כחכמה יבנה בית

המילים כאן מצטטות את Proverbs 24:3. הקטע מופיע למטה.

Proverbs 24:3 משלי כ"ד:ג

בְּחָכְמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַּוֵּן:

Through wisdom is a house builded; And by understanding it is established

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

משלי כד, ג.

8 פסוקה

33 אהלי קדר

"שחורה אני ונאווה, בנות ירושלים, כאוהלי קדר, כיריעות שלמה". אדמו"ר הזקן משתמש ב"אוהלי קדר" ככינוי לכוחות היונקים חיות מן הקדושה.

Song of Songs 1:5 שיר השירים א:ה

שְׁחֹרָה אֲנִי וְנָאוּה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאוֹהֲלֵי קֶדֶר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה:

I am black, but comely, O ye daughters of Jerusalem, As the tents of Kedar, As the curtains of Solomon

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

שה"ש א, ה.

34 לו ישמעאל יחיי לפניך

"ויאמר אברהם אל ה': לו ישמעאל יחיה לפניך." חסדו הבלתי מוגבל של אברהם מגיע אפילו לישמעאל.

Genesis 17:18 בראשית י"ז:י"ח

וַיֹּאמֶר אֲבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹקִים לוֹ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ:

And Abraham said unto G-d: 'Oh that Ishmael might live before Thee

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

בראשית יז, יח.

35 אוא"ס שורה ומתגלה במי שבטל

רבי יוחנן אומר שהקדוש ברוך הוא משרה את שכינתו רק על מי שהוא גיבור, עשיר, חכם ועניו. בהערת קה"ת מצוין כאן העיקרון שאור אין סוף שורה רק על מי שבטל אליו.

Nedarim 38a נדרים ל"ח א

הערת קה"ת

ראה נדרים לה, א.

36 ע"פ אנכי מגן לך

שם מסביר אדמו"ר הזקן את אברהם כמי שמידתו חסד גדול ללא גבול, ובעיניו הכול טוב: אף שידע מה טיבו של ישמעאל, רצה שגם הוא יחיה "לפניך", ללא גבול. אך הדבר אינו ראוי, הוא מסביר, שכן בימות המשיח יהיה צורך להסיר את כל הרע מן הארץ; העולם לא יוכל להגיע לכך אם יתנהל באמצעות חסד בלתי מוגבל.

הערת קה"ת

תו"א יב, א.

37 אנכי מגן לך

"אל תירא אברהם, אנכי מגן לך; שורך הרבה מאד." פסוק זה מופיע בראש המאמר בתורה אור שאלי מפנה הסוגריים המרובעים.

Genesis 15:1 בראשית ט"ו:א

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר־ה' אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזָה לֵאמֹר אֶל־תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מְגִן לְךָ שְׂרָךְךָ הֶרְבֵּה מְאֹד:

After these things the word of the L-RD came unto Abram in a vision, saying: 'Fear not, Abram, I am thy shield, thy re-ward shall be exceeding great

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

38 הערת קה"ת מפנה לזוהר, Balak 33:354-34:363 למילים האלה.

Zohar, Balak 33:354-34:363 ספר הזוהר, בלק ל"ג:שנ"ד-ל"ד:שס"ג

9 פסוקה

39 ואת הכבש השני תעשה בין הערבים

"ואת הכבש השני תעשה בין הערביים". אדמו"ר הזקן קושר את זמן הקרבת הכבש השני למידתו של יצחק, גבורה.

Numbers 28:4 במדבר כ"ח:ד

אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרָבִים:

The one lamb shalt thou offer in the morning, and the other lamb shalt thou offer at dusk

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

46 ובלילה שירה עמי

”ביום ציווה ה' חסדו, ובלילה שירו עמי”. גם כאן השירה היא ניגון התורה.

Psalms 42:9 תהילים מ"ב:ט

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי:

By day the L-RD will command His lovingkindness, and in the night His song shall be with me, even a prayer unto the G-d of my life.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים מב, ט.

47 תורה צוה

”תורה ציווה לנו משה, מורשה קהילת יעקב”. פסוק זה מופיע בראש אחד המאמרים שמנויים בסוגריים המרובעים.

Deuteronomy 33:4 דברים ל"ג:ד

תוֹרָה צִוְּהָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב:

Moses commanded us a law, An inheritance of the congregation of Jacob.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

48 ויהי מקץ

”ויהי מקץ שנתיים ימים, ופרעה חולם”. הפתיחה של פרשת מקץ מופיעה בראש מאמר נוסף מן המאמרים המנויים.

Genesis 41:1 בראשית מ"א:א

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרַעְרָה חֹלֵם וַהֲנֵה עֲמֵד עַל־הַיָּאֵר:

And it came to pass at the end of two full years, that Pharaoh dreamed: and, behold, he stood by the river.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

49 שיר השירים

”שיר השירים אשר לשלמה”. הפסוק הפותח מופיע בראש מאמר נוסף מן המאמרים המנויים.

Song of Songs 1:1 שיר השירים א':א

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה:

THE song of songs, which is Solomon's.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

50 ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים

”ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשועים יום יום” — התורה אומרת זאת על עצמה. פסוק זה מופיע בראש המאמר האחרון ברשימה.

Proverbs 8:30 משלי ח:ל

וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׁוּעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחָקָת לִפְנֵיו בְּכָל־עֵת:

Then I was by Him, as a nursling; And I was daily all delight, Playing always before Him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

40 בריח התיכון המבריה

”והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה”. אדמו"ר הזקן מיישם זאת על יעקב, הקו האמצעי המחבר בין שני הצדדים.

Exodus 26:28 שמות כ"ו:כ"ח

וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן בְּתוֹךְ הַקָּרָשִׁים מִבְּרִיחַ מִן־הַקֶּצֶה אֶל־הַקֶּצֶה:

and the middle bar in the midst of the boards, which shall pass through from end to end.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

שמות כו, כח.

41 והניף הכהן אותם על לחם

”והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה לפני ה' על שני כבשים”. בשבועות מניפים את הכבשים כלפי מעלה יחד עם הלחם.

Leviticus 23:20 ויקרא כ"ג:כ

וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי ה' עַל־שְׁנֵי כִבְשִׁים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַה' לִכְהֵן:

And the priest shall wave them with the bread of the first-fruits for a wave-offering before the L-RD, with the two lambs; they shall be holy to the L-RD for the priest.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

42 ב' הלחם רומזות לתשב"כ ותשבוע"פ

הצמח צדק מביא תורה זו, שלפיה שתי הלחם רומזות לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה, באור התורה על ני"ך, כרך 2.

הערת קה"ת

מוכא באוה"ת ני"ך-ב ע' תתקמב.

43 לכו לחמו בלחמי

”לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי”: הזמנת החכמה. אדמו"ר הזקן מביא פסוק זה כדי להראות שהתורה נקראת לחם, ולכן שתי הלחם הן התורה שבכתב והתורה שבעל פה.

Proverbs 9:5 משלי ט:ה

לְכוּ לַחֲמוּ בִלְחָמִי וּשְׁתּוּ בַיַּיִן מִסְכָּתִי:

Come, eat of my bread, and drink of the wine which I have mingled.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

משלי ט, ה.

פסוקה 10

44 ויהי שירו חמשה ואלף

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

מ"א ה, יב.

45 ויהי שירו חמשה ואלף

”והוא היה אומר שלושת אלפים משל, ויהי שירו חמישה ואלף” — נאמר על שלמה. אדמו"ר הזקן מחיל זאת על שירת טעמי המקרא.

I Kings 5:12 מלכים א ה:י"ב

וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף:

And he spoke three thousand proverbs; and his songs were a thousand and five.

51 הערת קה"ת מפנה לGenesis 41:1-44:17 למילים האלה.

Genesis 41:1-44:17 בראשית מ"א:א-מ"ד:י"ז

פסקה 11

52 חמץ תאפינה

"ממושבותיכם תביאו לחם תנופה, שתים שני עשרונים סולת תהיינה חמץ, ביכורים להווי". המאמר מסביר מדוע לחמים אלה הם חמץ.

Leviticus 23:17 ויקרא כ"ג:י"ז

ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סולת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה

Ye shall bring out of your dwellings two wave-loaves of two tenth parts of an ephah; they shall be of fine flour, they shall be baked with leaven, for first-fruits unto the L-RD

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

ויקרא כג, יז.

53 המתנשא מימות עולם

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

ברכת יוצר.

פסקה 12

54 כבשי עצרת הם שלמים

המילים כאן מצטטות את Arakhin 25b:20-22. הקטע מופיע למטה.

Arakhin 25b:20-22 ערכין כ"ה ב:כ"ב

מה להלן בדמים — אף כאן בדמים. ורבי שמעון, גמר "קדש" "קדש" מכבשי עצרת, מה להלן בחנם, אף כאן בחנם. ורבי [יהודה] נמי גיליף מכבשי עצרת! דנין קדשי בְּדֵק הַבַּיִת

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

הערת קה"ת

ערכין כה, ב.

55 התמידים ליום הם עולות

"זהו האשה אשר תקריבו להוי: כבשים בני שנה תמימים, שניים ליום, עולת תמיד." הכבשים היומיים הם עולות.

Numbers 28:3 במדבר כ"ח:ג

הערת קה"ת

במדבר כח, ג.

56 על לחם הביכורים תנופה

כבשי חג השבועות מונפים "על לחם הביכורים, תנופה לפני הוי", ומועלים יחד עם הלחם אל מקורם.

Leviticus 23:20 ויקרא כ"ג:כ

והניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני ה' על-שני כבשים קדש יהיו לה' לכהן:

And the priest shall wave them with the bread of the first-fruits for a wave-offering before the L-RD, with the two lambs; they shall be holy to the L-RD for the priest

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר, התרגום לעברית של ימינו, הביאורים שלנו וההערות.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

הביאורים שלנו, עם הסקירה, השאלות והעמוד לילדים: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) דרך (Public Domain); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA); Pirke DeRabbi Eliezer, Sefaria Vocalized Edition (Public Domain); Pirke de Rabbi Eliezer, trans. Rabbi Gerald Friedlander, London, 1916 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC).

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).
/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך 5/likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק